

УКРАЇНА

(19) UA (11) 14524 (13) A

(51) G 01 G 1/06

ДЕРЖАВНЕ
ПАТЕНТНЕ
ВІДОМСТВООПИС ДО ПАТЕНТУ
НА ВІНАХІДбез проведення експертизи по суті
на підставі Постанови Верховної Ради України
№ 3769-XII від 23.XII. 1993 р.Публікується
в редакції заявника

(54) СПОСІБ СТВОРЕННЯ СУПЕРІНТЕНСИВНИХ ПЛОДОВИХ НАСАДЖЕНЬ НА КЛОНОВИХ ПІДЩЕПАХ

1

(21) 95041589
 (22) 10.04.95
 (24) 09.01.97
 (46) 25.04.97. Бюл. № 2
 (47) 09.01.97
 (72) Федоренко Володимир Степанович,
 Шеренговий Петро Захарович, Богуславський Микола Миколайович
 (73) Національний аграрний університет (UA)
 (57) Спосіб створення суперінтенсивних плодкових насаджень на клонівих підщепах, що включає заготівлю клонівих відсаджів, їх садіння, окулірування, зрізування підщеп над прижитими щитками, вирощування стандартних однорічок, який відрізняється тим, що насадження створюють з вкорінених і добре розвинених клонівих

2

відсаджів висотою 1 м і більше (краще перерослих), які висаджують в 2-рядкові смуги нахилено (30–35°) до поверхні ґрунту з відстанню між відсадками в рядах, рівною їх висоті, відстань між рядами в смузі 45–50 см, відстань між смугами 1,5 м, після приживлення і відростання на відсадках вертикальних пагонів (висотою 20–22 см) їх вкладають в канавки глибиною 10–12 см з наступним кількаразовим підгортанням ґрунтом, таким чином створюють "перехідний маточник", в якому весною наступного року вкорінені вертикальні пагони окулірують скороплідними сортами способом вприклад щитком з товстим шаром деревини, одержані однорічки восени або наступною весною проріджують на задану густоту (40–45 см) в ряду.

Винахід відноситься до галузі сільськогосподарського виробництва, а саме – до способів вирощування садивного матеріалу та створення суперінтенсивних плодкових насаджень короткого циклу експлуатації.

Відомий спосіб створення плодкових насаджень (в т.ч. суперінтенсивних) одно- або дворічними саджанцями із встановленням схеми садіння у відповідності з використовуваною підщепою, щепленим на ній сортом та формуванням крони (Плодоводство. Під ред. В.И. Якушева. М., "Колос", 1982, с.

105–109, с. 119–131, с. 137–140, с. 142–145, с. 156–159, с. 166–171).

Створення за цим способом плодкових насаджень передбачає виконання таких послідовних етапів:

- заготівля (вирощування) відсаджів клонівих підщеп у маточнику;
- відокремлення відсаджів у маточнику;
- висадка стандартних відсаджів у чергове поле розсадника;
- окулірування висаджених підщеп способом вприклад або в Т-подібний розріз в літній період;

(19) UA (11) 14524 (13) A

– вирощування саджанців протягом наступних однієї-двох вегетацій (одно- чи дворічних саджанців);

– викопування саджанців в розсаднику;

– висаджування стандартних саджанців на постійне місце в сад відповідно до його конструкції.

Даний спосіб створення суперінтенсивних плодових насаджень має ряд недоліків, суть яких полягає в тому, що:

– рекомендоване висаджування на одиниці площі (га) від 4–6 тис. до 10–22,2 тис. дерев обумовлює збільшення затрат на вирощування необхідної кількості клонових підщеп;

– існує технологічний розрив у вирощуванні відсадків клонових підщеп, саджанців і в закладанні саду, що подовжує цей розрив до плодоношення насаджень на 1–2 роки, крім того, вимагає додаткових земельних площ для вирощування садивного матеріалу і додаткових затрат і коштів на їх пересаджування в сад;

– застосування гербіцидів в період до початку плодоношення насаджень вимагає додаткових капіталовкладень, які окуплюються лише в період плодоношення.

В основу винаходу покладено завдання скоротити період і виробничі затрати на вирощування потрібної кількості вегетативних підщеп і з меншої кількості маточних рослин; зменшити технологічний розрив у вирощуванні відсадків клонових підщеп, саджанців і в закладанні саду; максимально зменшити капіталовкладення на закладку суперінтенсивних насаджень і прискорити вступ їх у плодоношення; обмежити застосування гербіцидів до вступу насаджень в плодоношення.

Суть способу – створення суперінтенсивних плодових насаджень на клонових підщепах, що включає заготівлю клонових відсадків, їх садіння, окулірування, зрізування підщеп над прижитими щитками, вирощування стандартних однорічок, полягає в тому, що насадження створюють з вкорінених і добре розвинених клонових відсадків висотою 1 м і більше (краще перерослих), які висаджують в 2-рядкові смуги нахилено (30–35°) до поверхні ґрунту з відстанню між відсадками в рядах, рівною їх висоті, відстань між рядами в смузі 45–50 см, відстань між смугами 1,5 м, після приживлення і відростання на відсадках вертикальних пагонів (висотою 20–22 см) їх вкладають в канавки глибиною 10–12 см з наступним кількаразовим підгортанням ґрунтом, таким чином створюють "перехідний маточник", в якому весною наступного року вкорінені вертикальні паго-

ни окулірують скороплідними сортами способом вприклад щитком з товстим шаром деревини, одержані однорічки восени або наступною весною проріджують на задану густоту (40–45 см) в ряду.

Сукупність суттєвих ознак способу створення суперінтенсивних плодових насаджень на клонових підщепах та їх роль в досягненні технічного результату характеризується наступним:

– заготівля (вирощування) вкорінених і добре розвинених клонових відсадків висотою 1 м і більше (краще перерослих), тобто тих, що не прийняли окуліровку в першому та підокуліровку в другому полях плодового розсадника, що забезпечить після висадки у "перехідний маточник" вихід потрібної кількості підщеп (вертикальних пагонів) з меншої кількості висаджених маточних рослин. "Перехідний маточник" – складова частина плодового розсадника, який створюється строком на одну ротацію (3 роки) на визначених розбивкою кварталах майбутнього саду з метою в стислі строки виростити потрібну кількість клонових підщеп і саджанців з найменшої кількості маточних рослин без залучення додаткових земельних ресурсів, коштів і трудозатрат на викопку і їх пересадку в сад та щоб на 1–2 роки прискорити плодоношення саду;

– заготовлені відсадки висаджують у кварталах на площі, відведеній під сад, у "перехідний маточник" для безпересадочного вирощування підщеп та саджанців, що дозволяє: економно використовувати земельні ресурси; на рік скоротити вирощування потрібної кількості садивного матеріалу; знизити виробничі затрати на вирощування підщеп та саджанців і закладання суперінтенсивних насаджень; прискорити вступ цих насаджень в плодоношення;

– висаджування вкорінених, добре розвинених клонових відсадків на постійне місце в "перехідний маточник" у дворядкову смугу з відстанню 45–50 см між рядками і нахилом (30–35°) до поверхні ґрунту з відстанню між смугами 1,5 м, а в рядках – рівній висоті відсадків, для їх приживлення і стимулювання утворення на них вертикальних пагонів (підщеп);

– укладення клонових відсадків після приживлення і відростання на них вертикальних пагонів (підщеп) в горизонтальне положення на дно канавок глибиною 10–12 см, зроблених в напрямку рядів з кількаразовим підгортанням вологого ґрунту для укорінення вертикальних пагонів (підщеп);

– окультурення вертикальних пагонів способом окуліровки вприклад щитком з товстим шаром деревини навесні та вирощування стандартних однорічок;

– знищення бур'янів в міжряддях та рядах "перехідного маточника" шляхом періодичних підгортань вирощуваних саджанців;

– одержані однорічки восени або наступною весною проріджують на густоту 40–45 см в ряду, після чого залишені рослини є базою суперінтенсивних насаджень, які здатні цвісти і плодоносити. Формування заданої густоти в "перехідному маточнику" шляхом проріджування є кінцевою ланкою при переході маточника в наступну вегетацію в насадження суперінтенсивного типу (без викопування і пересаджування вирощеного садивного матеріалу).

Спосіб створення суперінтенсивних плодових насаджень на клонових підщепах забезпечує:

– економічне використання земельних ресурсів;

– скорочення періоду вирощування садивного матеріалу і безпересадочне закладання садів з високою щільністю дерев та прискорення на два роки вступу їх у плодоношення;

– скорочення капіталовкладень на вирощування садивного матеріалу, догляд за рослинами і ґрунтом та на роботи по викопуванню, транспортуванню, збереженню садивного матеріалу та закладанню (посадці) суперінтенсивних насаджень;

– економію підщеп в 2–2,5 рази менше від потреб у саджанцях, необхідних для посадки одного га суперінтенсивного саду із щільністю 19,5–22,2 тис. і більше штук.

Спосіб виконується в такій послідовності.

Вкорінені і добре розвинені відсадки клонових підщеп (краще перерослі) виса-

джують безпосередньо в кварталах майбутнього суперінтенсивного плодового насадження у дворядковій смуги нахилено (30–35°) до поверхні ґрунту з відстанню між відсадками в рядах рівною їх висоті, а між рядками в смугі 45–50 см і відстанню між смугами 1,5 м, після приживлення відсадок і відрощення на них вертикальних пагонів висотою 20–22 см (нахилена посадка стимулює їх появу), відсадки разом з пагонами вкладають і закріплюють до дна канавок глибиною 10–12 см, зроблених у напрямку розміщення рядів з наступним кількаразовим їх підгортанням вологим, рихлим ґрунтом для укорінення як самих горизонтально укладених в канавки відсадок, так і відрощених на них вертикальних пагонів, створюючи таким чином "перехідний маточник".

Весною наступного року вертикальні пагони окулірують щитком з товстим шаром деревини способом вприклад. Перевіряють приживлення щитків, зрізують верхівки вертикальних пагонів над прижитими щитками, доглядають за окулянтами і ґрунтом і одержують до осені стандартні однорічки. Восени або весною наступного року однорічки проріджують на задану густоту в рядах, а залишені в "перехідному маточнику" саджанці без викопування і пересадки весною наступного року становлять базу створюваного суперінтенсивного плодового насадження. Отже, без додаткових земельних площ, трудозатрат і коштів на вирощування великої кількості садивного матеріалу, а також на його викопування, пересаджування в сад, спосіб створення суперінтенсивних плодових насаджень на клонових підщепах на 1–2 роки скорочує технологічний розрив у вирощуванні саджанців, закладання високої щільності насаджень і вступ їх у плодоношення.

Упорядник

Техред М.Моргентал

Коректор Л. Філь

Замовлення 4135

Тираж

Підписне

Державне патентне відомство України,
254655, ГСП, Київ-53, Львівська пл., 8

Відкрите акціонерне товариство "Патент", м. Ужгород, вул.Гагаріна, 101

